

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1184/2023
09.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљених Сокола Ибрахимија (Sokol Ibrahim) и Леутрима Лапаштице (Leutrim Lapashtica) због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија, адвоката Ивана Максимовића и адвоката Драгише Радовановића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Прокупљу К 13/22 од 16.03.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 432/23 од 18.08.2023. године, у седници већа одржаној дана 09.11.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија, адвоката Ивана Максимовића и адвоката Драгише Радовановића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Прокупљу К 13/22 од 16.03.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 432/23 од 18.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу К 13/22 од 16.03.2023. године окривљени Сокол Ибрахими и Леутрим Лапаштица оглашени су кривим због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ и осуђени на казне затвора у трајању од по 6 (шест) година у које им се урачунава време проведено у притвору од 12.04.2022. године па надаље, и на новчане казне у износу од по 150.000,00 динара које су дужни да плате у року од три месеца од правноснажности пресуде, а ако новчане казне не плате у наведеном року, суд ће их заменити казнама затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом, окривљенима је изречена мера безбедности одузимања предмета па је од окривљених одузето 174.067,74 грама опојне дроге канабис и мобилни телефони наведени у изреци пресуде. Окривљени су обавезани да плате трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 432/23 од 18.08.2023. године делимичним усвајањем жалби заједничких бранилаца окривљених, делимично је преиначена пресуда Вишег суда у Прокупљу К 13/22 од 16.03.2023. године, у делу одлуке о казни, тако што је Апелациони суд у Нишу, за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ окривљене осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 12.04.2022. године па надаље, а новчану казну, на коју је осуђен првостепеном пресудом, у износу од 150.000,00 динара, узео као правилно утврђену. У преосталом делу жалбе заједничких бранилаца окривљених и жалба Вишег јавног тужиоца у Прокупљу одбијене су као неосноване и пресуда Вишег суда у Прокупљу К 13/22 од 16.03.2023. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија, адвокат Иван Максимовић и адвокат Драгиша Радовановић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће према окривљеном Соколу Ибрахимију одбити оптужбу или га ослободити од оптужбе и утврдити да је повређен закон на његову штету или да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија, адвокат Иван Максимовић и адвокат Драгиша Радовановић, захтев за заштиту законитости подносе због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП истичући да је у доношењу побијане одлуке, донете у поступку по редовном правном леку, учествовао судија Саша Бошковић који је морао бити изузет од судијске дужности у конкретном предмету у смислу члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП, јер је претходно учествовао у доношењу решења Апелационог суда у Нишу Кжр 30/22 од 07.07.2022. године којим је одбијен предлог Вишег јавног тужиоца у Прокупљу Кти 10/22 од 07.07.2022. године да се окривљеном Соколу Ибрахимују притвор продужи по законском основу из члана 211. став 1. тачка 1) ЗКП. Одлучујући о наведеном предлогу јавног тужиоца, судија Саша Бошковић је, према наводима захтева, евидентно ценио кривицу окривљеног, што по ставу бранилаца представља разлог за његово изузеће, за који упориште налазе у пресуди Врховног касационог суда К33 851/21 од 21.10.2021. године.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП прописано је да ова битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је на главном претресу учествовао судија или судија поротник који се морао изузети.

Одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП прописано је, између осталог, да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или је одлучивао о потврђивању оптужнице или је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком.

Према стању у списима предмета, судија Саша Бошковић, који је учествовао у доношењу побијане другостепене пресуде, у истом кривичном предмету претходно није поступао као судија за претходни поступак ни одлучивао о потврђивању оптужнице нити је учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која је побијана жалбом, па Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови прописани одредбом члана 37. став 1. тачка 4) ЗКП за његово обавезно изузеће у поступку одлучивања по жалби изјављеној против првостепене пресуде.

Учествовање судије у одлучивању о притвору у истом предмету, не представља разлог за обавезно изузеће судије приликом одлучивања о пресуди против истог окривљеног која се побија жалбом, а свакако то није случај када судија налази да одређени законски основ за притвор не стоји, па се у конкретном случају улога судије Саше Бошковића не може поистоветити са учешћем судије током поступка таксативно наведеним у члану 37. став 1. тачка 4) ЗКП.

У том смислу се чињенице из пресуде Врховног касационог суда КЗЗ 851/21 од 21.10.2021. године на коју се у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија указује, битно разликују па се став изражен у наведеној пресуди не може применити у конкретној ситуацији. Ово из разлога што, супротно наводима захтева, није реч о идентичној правној ситуацији.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да побијаном другостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија.

Браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија захтев за заштиту законитости подносе због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да се побијана првостепена пресуда заснива на доказу на ком се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на потврди о привремено одузетим предметима Министарства унутрашњих послова РС, ДП, УКП, Служба за борбу против дрога, Одељење за координацију, сарадњу и превенцију наркоманије Ку 284/22 од 12.04.2022. године, без ког не би била донета иста пресуда.

Потврда о привремено одузетим предметима, према мишљењу браниоца, незаконита је јер је окривљени Сокол Ибрахими, који не зна српски језик, потписао без преводиоца за албански језик и без упознавања са њеном садржином, која је при том и неистинита јер констатација на потврди да је иста уручена окривљеном у присуству преводица за албански језик АА, не одговара стварном стању ствари обзиром да се

сведок АА на главном претресу од 16.03.2023. године јасно изјаснио да ову потврду није превео окривљеном Соколу Ибрахимију нити био присутан када му је уручена. Налазећи да је предметна повреда сачињена супротно одредби члана 150. став 1. ЗКП, и као таква незаконита, браници окривљеног сматрају да су незаконити и сви докази који су из ње проистекли, па су исти морали бити издвојени из списка предмета, у ком случају не би била донета иста пресуда.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости, по оцени Врховног суда, нису основани.

У списима предмета налази се потврда о привремено одузетим предметима Министарства унутрашњих послова РС, ДП, УКП, Служба за борбу против дрога, Одељење за координацију, сарадњу и превенцију наркоманије под бројем Ку 284/22 од 12.04.2022. године, издата у складу са одредбом члана 150. став 1. ЗКП и садржи све елементе прописане овом законском одредбом и то: опис предмета који су одузети, место где су пронађени, податке о окривљеном Соколу Ибрахимију од ког су предмети одузети и својство и потпис лица које је ову радњу спровело поступајући по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Прокупљу Кпп пов 55/22 од 12.04.2022. године, којом је наређено претресање теретног моторног возила марке „Mercedes Benz“ модел „Astros 2544L“, којим је управљао окривљени Сокол Ибрахими, који је и присуствовао претресању, што је констатовано у записнику у претресању који је у свему сачињен у складу са одредбом члана 157. став 4. ЗКП.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је предметна потврда о привремено одузетим предметима резултат законито спроведене доказне радње претресање возила тако да иста и по начину прибављања и по својој садржини представља законит доказ на ком се може заснивати пресуда, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија оцењени као неосновани.

Законик о кривичном поступку у одредби члана 150. став 1. не прописује да потврда о привремено одузетим предметима мора да садржи потпис лица од ког се предмети одузимају, у овом случају од окривљеног Сокола Ибрахимија који је био присутан током претресања возила када је од стране овлашћених службених лица пронађена опојна дрога. У том смислу, околности на које у захтеву указују браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија - то да је окривљени наведену потврду потписао без присуства преводиоца за албански језик и без упознавања са њеном садржином, према налажењу Врховног суда, у конкретном случају није од утицаја на саму законитост предметне потврде ни у формалном нити у садржинском смислу и нема за последицу обавезно издвајање ове потврде и доказа који су из ње проистекли из списка предмета.

Следствено наведеном, Врховни суд налази да је првостепени суд у доказном поступку извео доказ на којем се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, па стога није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија, неосновано указују у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Неосновано браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија захтев за заштиту законитости подносе због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП истичући да у радњама за које је окривљени правноснажно осуђен нема законских обележја ни кривичног дела неовлашћена прозводња и стављање у промет опојних

дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ нити било ког другог кривичног дела јер у изреци првостепене пресуде недостаје опис кривице и конкретних радњи саизвршилаца.

Кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ чини онај ко неовлашћено производи, прерађује, продаје или нуди на продају или ко ради продаје, купује, држи или преноси или ко посредује у продаји или куповини или на други начин неовлашћено ставља у промет супстанце или препарате који су проглашени за опојну дрогу.

Саизвршилаштво, према одредби члана 33. КЗ, постоји када више лица учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело, или остварујући заједничку одлуку другом радњом битно допринесу извршењу кривичног дела.

Према одредби члана 25. КЗ кривично дело је извршено са умишљајем када је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење или када је учинилац био свестан да може учинити дело, па је на то пристао.

У изреци првостепене пресуде је наведено да су окривљени Сокол Ибрахими и Леутрим Лапаштица, у време и на месту описаним у изреци првостепене пресуде, „у урачунљивом стању, са умишљајем, као саизвршиоци, по претходном договору“ свесни забрањености свог дела, неовлашћено преносили ради даље продаје супстанцу која је проглашена за опојну дрогу и то укупно 174.067,74 грама опојне дроге Cannabis, која садржи ТНС (тетрахидроканабинол) у концентрацији већој од 0,3%, упакованих у 171 пакет који је упакован у 23 платнена џака смештених у товарном делу између прве и друге платформе камиона марке „Mercedes Benz“ модел „Actros, намењеног за превоз стоке, које је са територије АП КиМ ка територији централне Србије возио окривљени Сокол Ибрахими, док је окривљени Леутрим Лапаштица био сувозач.

Према налажењу Врховног суда, из чињеничног описа радњи извршења садржаних у изреци првостепене пресуде, произилазе сва објективна обележја кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које је окривљени Сокол Ибрахими оглашен кривим, а која се тичу објекта радње, у конкретном случају канабиса и тетрахидроканабинола који се налази на Списку психокативних контролисаних супстанци („Службени гласник РС“, број 70/21 од 13.07.2021. године) и саме радње извршења која се састоји у неовлашћеном преношењу ради продаје, а из којих, иако у изреци пресуде није формулисан потпун законски опис директног умишљаја (да је учинилац био свестан свог дела и хтео његово извршење), недвосмислено произилази и његово постојање.

Количина, начин и број паковања дроге, као и место њеног смештања ради преношења, у камиону у којем су окривљени ову дрогу превозили, према чињеничном опису у изреци пресуде, указују да су окривљени Сокол Ибрахими, као возач, и окривљени Леутрим Лапаштица, као сувозач, били свесни да је предметна, објективно велика количина дроге намењена за продају на територији централне Србије из ког разлога су је и превозили са територије АП КиМ када су од стране овлашћених службених лица заустављени и ухапшени на магистралном путу Куршумлија-Прокупље, па је стога јасно да су обојица окривљених поступала са директним

умишљајем, који је обухватао и свест о њиховом заједничком деловању да, према претходном договору, заједнички предузму радњу извршења, из ког разлога се њихово својство као саизвршилаца у смислу члана 33. КЗ, не може доводити у питање а у изреци пресуде су конкретизоване радње које је сваки од њих појединачно предузео.

Према томе, описане радње, који су окривљени предузели, садрже сва законска обележја неовлашћена прозводња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. КЗ у вези члана 33. КЗ, како су правилно закључили и нижестепени судови, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) КЗ, оцењени као неосновани.

Захтев за заштиту законитости браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија подносе и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП међутим, у захтеву не наводе у чему се ова повреда састоји, па се Врховни суд није упуштао у његово разматрање обзиром да захтев у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, који налаже навођење конкретног разлога за подношење захтева за заштиту законитости и његово образложење.

Осталим наводима захтева-да је наредба о завршетку истраге донета након подизања оптужнице, браниоци окривљеног Сокола Ибрахимија указују на повреду закона из члана 310. став 1. ЗКП, у чије разматрање се овај суд није упуштао јер наведена повреда закона не представља законски разлог из члана 485. став 4. ЗКП, због ког окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и став 2. тачка 1) ЗКП ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљеног Сокола Ибрахимија, Врховни суд је на основу члана 491. став.1 ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић